

Universiteit Utrecht

Bezoekadres: Yalelaan 114, Utrecht

Faculteit der Diergeneeskunde

Postadres: GP, postbus 80153, 3508 TD Utrecht

Departement Gezondheidszorg Paard

J.H. Sweers
Hoofd van de afdeling Ruimte en Economie,
Namens;
Gedeputeerde Staten van Flevoland,
Postbus 55,
8200 AB Lelystad

Ons kenmerk
OVP280819
Telefoon
(030) 253 13 50
Faxnummer
(030) 253 7970
E-mail
t.a.e.stout@uu.nl

Datum
3 september 2018

Onderwerp
Anticonceptie grote grazers Oostvaardersplassen

Blad
Blad 1 van 3

Geachte heer Sweers,

In u brief van 15 augustus 2018 hebt u mij benaderd over de onlangs vastgesteld Beleidskader beheer Oostvaardersplassen. U vraagt een second opinion over het potentiële rol van anticonceptie in het ‘reset grote grazers’ zoals beschreven in het rapport van de commissie Van Geel. U stelt de specifieke vraag: “Is het mogelijk om door middel van het toepassen van een beproefde methode van anticonceptie bij de grote grazers – Konik paarden en edelherten – te komen tot de vermindering van de aantallen Konik paarden en edelherten in 2018?”. Mijn antwoorde hierop is kort; nee, dit is niet mogelijk. De schaal en de tijdschema van de gewenste vermindering (meer dan 180 paarden en 980 edelherten voor het eind van het jaar) betekent dat dit niet bereikt kan worden door middel van enige vorm van geboortebepanking / anticonceptie.

Het tijdspanne waarover anticonceptie wel zou kunnen leiden tot het gewenste reductie is vooral afhankelijk van het jaarlijks sterftepercentage binnen de doel populatie; anticonceptie zorgt er uitsluitend dat het aantal geboortes aanzienlijk verminderd zou worden. Het sterftepercentage is dan afhankelijk van de gemiddelde levensverwachting en specifieke

bijkomende omstandigheden (bijvoorbeeld: een zeer streng of juist een zeer zachte winter). Mijn inschatting is dat het terugbrengen van de paarden populatie tot 450 minstens 5 jaar in beslag zou nemen (uitgaande van een levensverwachting van 14 jaar / natuurlijke sterfte percentage van rond de 7%; en een slagingspercentage van de anticonceptie van 90%). Bij de edelherten zou het nog langer duren, omdat de te realiseren vermindering forse is (twee derde van de populatie). Uitgaande van een sterfte percentage van 10% (levensverwachting van 10 jaar) en geslaagde anticonceptie bij 75% van de vrouwelijke dieren (edelherten zijn moeilijker te benaderen), is het de vraag of het gewenste reductie binnen 10 jaar gerealiseerd zou kunnen worden zonder andere aanvullende ingrepen.

U geeft ook aan dat de provincie een onderzoek / verkenning in gang wil zetten om te kijken naar de mogelijkheden en consequenties van en de randvoorwaarden voor anticonceptie om de groei van de populaties grote grazers te beheren na het reset. Zoals mondeling al toegezegd, ben ik bereid een rol in dit onderzoek te spelen; vooral in de keuze van anticonceptieve middelen, hoe deze toegediend zou moeten worden, de te verwachten effecten en bijwerkingen. Ik zou ook graag betrokken zijn bij het monitoren van de effecten op de populatiedynamieken en reproductieve gedrag.

Binnen de Faculteit Diergeneeskunde in Utrecht zijn er anderen die een rol zou kunnen spelen op het gebied van het modelleren van de effecten van anticonceptie op de populaties (bijvoorbeeld; welke percentage van welke leeftijdscategorieën jaarlijks behandeld zouden moeten worden) en ook om de effecten op gedrag van de paarden en welzijn van alle dieren te monitoren. Wel zou er elders deskundigen gezocht moeten worden om te adviseren over hoe de edelherten het best benaderd kunnen worden, om de effect op gedrag te monitoren en vooral om te kijken naar het optimaal balans tussen het aantal behandelde dieren en het behouden van normaal reproductieve gedrag op populatieniveau (de bronst). Ook zou er elders gezocht moeten worden voor deskundigheid op het gebied van het modelleren van de effect van anticonceptie bij de grote grazers op het bredere ecosysteem (vegetatie, populaties insecten, vogels en andere zoogdieren).

Universiteit Utrecht

Ten slotte, ik ben bereid 26 september toelichting te geven op de inhoud van dit brief en ook mijns zienswijze over de potentiële rol van anticonceptie als beheermiddel voor populaties grote grazers, en in het bijzonder de populaties in de Oostvaardersplassen.

Ik kijk ook uit na de voortzetting van de samenwerking tussen de Universiteit Utrecht en de Provincie Flevoland

Hoogachtend,

T.A.E. Stout

Professor. dr. T.A.E. Stout
MA, VetMB, PhD, MRCVS, Dipl. ECAR
Hoogleraar Inwendige Ziekten en Voortplanting Paard